

NOTITIE

AAN ACM
DATUM 19 juni 2025
REFERENTIE RAN 25-047

ONDERWERP Schriftelijke reactie TenneT op REG2027 klankbordgroepbijeenkomst 10/06/2025

Op 10 juni 2025 heeft de ACM de zevende klankbordgroepbijeenkomst (KBG) gehouden ten behoeve van de methodebesluiten van de periode van 2027 en verder. Tijdens deze bijeenkomst heeft de ACM de aanwezigen de mogelijkheid geboden om een schriftelijke reactie na te zenden. Deze notitie bevat de reactie van TenneT op enkele van de besproken punten.

‘Verjaringstermijn’ mogelijk inefficiënte kosten en doorlooptijden onderzoek ACM

Naar aanleiding van een eerdere reactie van TenneT (samengevat op slide 6 van de KBG-presentatie) heeft de ACM in de bijeenkomst toegelicht dat zij jaarlijks in de periode tussen indienen van de reguleringsdata (RD) en het nemen van het tarievenbesluit zal bepalen welke opvallendheden zij nader zal onderzoeken op inefficiëntie. De ACM heeft daarbij aangegeven dat dit niet betekent dat de overige kostenposten gegarandeerd efficiënt zijn en zijn ‘afgesloten’. Het kan voorkomen dat kostenposten met terugwerkende kracht moeten worden onderzocht, wat in het uiterste geval kan leiden tot een afslag van eerdere jaren. Of er wel sprake zou moeten zijn van een ‘verjaringstermijn’, waarbij de ACM geen inkomsten meer kan korten die verder in het verleden liggen dan een bepaalde periode, wordt nog overwogen.

Voor TenneT is het onwenselijk dat er gedurende meerdere jaren een grote mate van onzekerheid blijft bestaan over reeds ontvangen inkomsten. TenneT ziet daarom graag dat er duidelijke kaders worden opgenomen in het methodebesluit over welke kosten op welk moment nog kunnen worden nagecalculeerd (in positieve of negatieve zin) zodat er te allen tijde duidelijkheid is over de financiële risico's die TenneT mogelijk loopt. Dit kan, zoals de ACM zelf aangeeft, door een termijn te hanteren waarna inkomsten niet meer gekort kunnen worden en waarbinnen de ACM dus haar onderzoek zal moeten afronden. Een maximumtermijn voor het in behandeling nemen van signalen en/of een vaste maximale doorlooptijd voor het onderzoek van de ACM heeft als bijkomend voordeel dat een verbeterplan sneller kan worden opgesteld en uitgevoerd. Dit sluit aan bij het uitgangspunt van de nieuwe methode dat het toezicht van de ACM vooral ziet op toekomstige kosten (ex-ante) en minder focus heeft op reeds gemaakte kosten (ex-post).

Samenvoegen methodes transport- en systeemtaak

In de KBG heeft de ACM aangegeven dat zij voornemens is om één methodebesluit te nemen voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet (TenneT net op land) en daarmee geen apart besluit meer te nemen voor de systeemtaak. TenneT kan zich hierin vinden en stelt voor dit onderscheid ook te laten vervallen in de schatter van de verwachte kosten – in tegenstelling tot wat de ACM voorstelt op pagina 22 van de slides van de KBG. Dit onderscheid is immers niet relevant voor de totstandkoming van de tarieven en zorgt, in verband met de benodigde verdeelsleutels, voor een bepaalde mate van schijnnaauwkeurigheid.

Toepassing onderzoek en interventie (voorheen escalatieladder)

Op pagina 16 van de slides van de KBG heeft de ACM een stroomschema opgesteld waarin de diverse werkstromen worden gecombineerd. TenneT waardeert dit overzicht en kan zich voorstellen dat er in het methodebesluit ook een dergelijk gestileerd processchema wordt opgenomen – vergelijkbaar met de afbeelding over de WACC in de huidige methodebesluiten. Hierin moet in elk geval duidelijk zijn dat een signaal altijd eerst leidt tot onderzoek, en onderzoek altijd eerst leidt tot een verbeterfase.

'Korten zonder verbetertraject', zoals weergegeven op slide 39 van de KBG-presentatie, zou in de visie van TenneT enkel kunnen wanneer het niet mogelijk is gebleken om een verbeterplan op te stellen of uit te voeren: bijvoorbeeld door onwil van de netbeheerder. Ook bij de door de ACM gestelde 'evidente' inefficiënties die 'overduidelijk tegen best-practices ingaan' kan een verbeterfase immers zinvol zijn: deze inefficiënties hebben mogelijk dieper liggende grondoorzaken. Een verbeterfase sluit ook in dat geval aan op de beginselen van de nieuwe reguleringsmethode om ex-ante bij te sturen.

Los van het bestaan van een verbeterfase kan de ACM besluiten om bij deze 'evidente' inefficiënties een korting toe te passen op reeds ontvangen inkomsten: in de visie van TenneT enkel binnen een bepaalde termijn, zoals hierboven benoemd, en conform een vastgesteld toetsingskader met objectieve criteria, waaraan vermeend inefficiënt handelen kan worden getoetst.

Transparantie

In de klankbordgroepbijeenkomst heeft de ACM toegelicht welke eisen zij voornemens is om te stellen aan het rapport met resultaten van doelmatig netbeheer, en aan een presentatie die de netbeheerder moet opstellen rondom het tarievenvoorstel.

Met betrekking tot de resultaten van doelmatig netbeheer, kan TenneT zich vinden in de gestelde eisen op slide 42 van de KBG-presentatie. Zoals de ACM ook vaststelt, zit er overlap tussen deze eisen en de gegevens die TenneT al publiceert in andere vormen. Op de KBG heeft de ACM toegelicht dat juist deze veelheid aan publicaties voor belanghebbenden als verwarrend en complex gezien wordt. TenneT is daarom voornemens om het nieuwe rapport deels te ontwerpen als leeswijzer: voor zover de gevraagde gegevens al in andere publicaties zijn opgenomen, zal TenneT hier in het nieuwe rapport naar verwijzen. Voor zover de eisen betrekking hebben op gegevens die nu nog niet worden gepubliceerd, zullen deze aan het rapport worden toegevoegd. Het is wat TenneT betreft niet gewenst om dezelfde gegevens in meerdere rapportages op te nemen – vanuit efficiëntie-oogpunt en om de kwaliteit van de diverse publicaties te bewaken.

Met betrekking tot de presentatie bij het tarievenvoorstel, interpreteert TenneT deze als zijnde een toelichting bij de totstandkoming van de tarieven. Reeds enkele jaren publiceert TenneT in het voorjaar een tariefprognose voor het daarna volgende jaar, inclusief een toelichting bij de ontwikkeling ten opzichte van het huidige jaar. Zie bijvoorbeeld: <https://www.tennet.eu/nl/nieuws/tennet-verwacht-lichte-daling-transportkosten-2025>

Afhankelijk van de omstandigheden en het effect hiervan op de tarieven, zal de nadruk ieder jaar op andere aspecten liggen. Voor TenneT is het daarom niet nodig dat de ACM specifieke eisen stelt aan de presentatie bij het tarievenvoorstel. Mocht de ACM echter willen vasthouden aan het definiëren van specifieke eisen, dan heeft TenneT de volgende suggesties bij de door de ACM voorgestelde eisen.

1. *“Kostenopbouw op basis waarvan toegestane inkomsten en tarieven tot stand komen.”*

Dit punt is werkbaar voor TenneT. Dit betreft de geschatte kosten van het betreffende tariefjaar, inclusief mogelijke herijkingen ten opzichte van het inkomstenbesluit, en is een fundamenteel onderdeel van de totstandkoming van de tarieven.

2. *“Een overzicht van kostenontwikkelingen van de belangrijkste kostenposten over de afgelopen 3 jaar.”*

Het is TenneT niet duidelijk welke kostenposten of jaren hier bedoeld worden. Voor de toelichting bij het tarievenvoorstel is vooral relevant welke kostenposten effect hebben op de tariefontwikkeling. Historische kosten hebben op twee manieren effect op de tarieven. Ten eerste kan de historische kostenontwikkeling een onderbouwing zijn voor het aanpassen van de schatter: dit wordt reeds gedekt door eis nr. 1. Ten tweede worden de kosten van jaar t-2 in het tarievenvoorstel van jaar t nagecalculeerd. TenneT doet daarom de suggestie dat de ACM deze eis vervangt door: *‘een toelichting bij de in het tarievenvoorstel opgenomen nacalculaties.’* Dit biedt voldoende flexibiliteit zodat de toelichting zich kan richten op de kostenposten die in dat jaar relevant zijn.

3. *“Incidentele wijzigingen in kosten dan wel herschattingen t.o.v. voorgaande jaar, en waarom deze kosten wijzigen”*

Dit punt is werkbaar voor TenneT, met dien verstande dat de ACM zich hier mogelijk wil richten op het verklaren van wijzigingen **in de tarieven** van jaar t t.o.v. het lopende jaar (t-1). Wijzigingen in de tarieven van jaar t ten opzichte van de tarieven van jaar t-1 kunnen bijvoorbeeld komen door

- Verschillen tussen de gerealiseerde kosten van jaar t-2 (die in jaar t worden nagecalculeerd) en de gerealiseerde kosten van jaar t-3 (die in de tarieven van jaar t-1 werden nagecalculeerd)
- Verschillen tussen de geschatte kosten van jaar t ten opzichte van de geschatte (en in de tarieven opgenomen) kosten van jaar t-1
- Gewijzigde volumes (zowel in nacalculaties als in schattingen)
- Nacalculatie van de rente in de WACC
- Mogelijke aanpassingen van de tariefsystematiek
- Wijzigingen in de bijdrage van overige inkomstenbronnen, zoals de inzet van veilinggelden of subsidies, of andere toevoegingen en correcties.

4. *“Een overzicht van gerealiseerde investeringen.”*

Een overzicht van gerealiseerde investeringen hoort wat TenneT betreft thuis in het investeringsplan: in het informatieverzoek dat de ACM doet bij het investeringsplan worden hier specifieke eisen aan gesteld. De investeringsplannen hebben hun eigen stakeholderbijeenkomsten, consultatiemomenten en toetsing.

Voor het tarievenvoorstel is met name relevant welke investeringskosten zijn opgenomen in de tarieven, en daarmee worden verwacht in het aankomende tariefjaar (reeds gedekt onder eis nr. 1).

De gerealiseerde investeringskosten zijn relevant voor zover deze afwijken van de destijds geprognoseerde kosten, en worden in dat geval toegelicht bij het verklaren van de nacalculaties (reeds gedekt onder eis nr. 2). Deze eis is wat TenneT betreft daarmee overbodig in een toelichting van het tarievenvoorstel.

5. *“(Voor elektriciteit) Toelichting over situatie en kosten rondom netcongestie.”*

TenneT gaat ervan uit dat dit punt is opgenomen vanwege de samenhang met de kosten van de inkoop Energie & Vermogen (E&V) en mogelijk andere gerelateerde kosten, zoals personeelskosten. Het lijkt TenneT niet wenselijk dat er binnen de context van het tarievenvoorstel discussie ontstaat over de gevolgen van netcongestie en de mogelijke oplossingen; hiervoor zijn andere kanalen en bijeenkomsten. Zij doet daarom de suggestie om dit punt als volgt te formuleren: *“(Voor elektriciteit) Toelichting over de kosten rondom netcongestie.”*